

Statenmededeling

Onderwerp

Werk in Uitvoering, uitvoeringsprogramma cultuur 2016 - 2020

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant,

Kennisnemen van

- Uitvoeringsprogramma Cultuur 2016 – 2020 ‘Werk in uitvoering’
- Evaluatie subsidieregeling professionele Kunsten 2013 - 2016 (art.217a)

Datum

19 april 2016

Documentnummer

GS: 3985593

PS: 3987273

Aanleiding

In 2013 hebben Provinciale Staten het uitvoeringskader de Cultuuragenda van Brabant 2020 vastgesteld.

In 2015 heeft Het Pon de subsidieregeling professionele Kunsten 2013 – 2016 geëvalueerd (art. 2017a). Dit onderzoek is in de Onderzoeks- en adviesagenda 2015 opgenomen. De conclusies en aanbevelingen waren input voor het concept-uitvoeringsprogramma cultuur dat u in het vierde kwartaal 2015 heeft ontvangen.

Bevoegdheid

Het uitvoeringsprogramma is een uitwerking van de Cultuuragenda van Brabant 2020. Dit uitvoeringskader is door uw Staten vastgesteld. U wordt separaat via een begrotingswijziging gevraagd de middelen voor dit uitvoeringsprogramma beschikbaar te stellen.

In de Onderzoeks- en adviesagenda 2015 is de evaluatie van de subsidieregeling professionele kunsten 2013 – 2016 opgenomen. Hierbij ontvangt u het evaluatierapport¹.

Kernboodschap

Het College vindt het belangrijk dat alle Brabanders die dat willen, als toeschouwer of deelnemer kunnen genieten van cultuur. Wij willen er samen met bestaande en nieuwe partners de komende jaren voor zorgen dat wij cultuur in Brabant op de kaart houden en Brabant met cultuur op de kaart zetten. Wij sluiten daarbij aan bij de ontwikkelingen in de Brabantse samenleving, want cultuur heeft naast haar intrinsieke waarde ook nadrukkelijk betekenis in het sociale, ruimtelijke en economische domein. Met het uitvoeringsprogramma willen we de provinciale basisinfrastructuur versterken, investeren in een op de 21^e eeuw toegeruste creatieve beroepsbevolking, kansen onderzoeken voor internationale vermarkting van Brabantse topactiviteiten en daarnaast samen met onze partners het regionale cultuurprofiel doorontwikkelen door te versterken waar Brabant goed in is.

Consequenties

¹ De onderzoeksopzet en de hoofdconclusies worden in kadertekst 2 gepresenteerd.

Wij vragen u kennis te nemen van het uitvoeringsprogramma, kort samengevat in onderstaand tekstkader. Gelijktijdig leggen we voor besluitvorming begrotingswijziging 28/16 aan u voor, waarmee u het College de financiële ruimte geeft die nodig is om uitvoering te geven aan het uitvoeringsprogramma.

Werk in uitvoering
opzet van het uitvoeringsprogramma 2016 – 2020

In de Cultuuragenda van Brabant (2013) hebben we geconstateerd dat samenwerking en must is om cultuur in Brabant de stevigheid te geven die we wensen. In het uitvoeringsprogramma presenteren we in drie programmalijnen de bijdrage van de provincie in de komende periode en nodigen we onze partners in het veld, bij gemeenten en het rijk uit met ons samen te werken.

- *Programmalijn 1: Provinciale culturele infrastructuur*
Om te beginnen nemen wij medeverantwoordelijkheid voor het realiseren van een krachtige culturele basisinfrastructuur in Brabant. Hiertoe bieden wij financiële ondersteuning aan organisaties met een regionale functie voor de provinciale amateurkunst, bibliotheken, cultuureducatie, talentontwikkeling en professionele kunsten.

- *Programmalijn 2: Beweging, Experiment & Verbinding*
De tweede programmalijn biedt ruimte om in te spelen op de actualiteit om met incidentele impulsen bij te dragen aan een duurzaam betere uitgangspositie voor de toekomst. Kansen benutten. Want: kansen slim benutten is dé opgave die het College zichzelf voor de komende jaren heeft gesteld.
De provincie maakt hierbij optimaal gebruik van de relatief vrije rol die de provincie in de bestuurlijke taakverdeling tussen rijk, provincies en gemeenten heeft. Daar waar kansen liggen en er aantoonbaar sprake is van behoefte, draagvlak en partners, wil de provincie meehelpen om vernieuwing mogelijk maken.
Wij ondersteunen thematisch en op samenwerking gerichte initiatieven, respectievelijk gericht op:
 - Cultuur en sociale veerkracht
 - Taalvaardigheid en 21^e eeuwse vaardigheden
 - Cultuur en vrijetijdseconomie
 - Via de Impulsgelden versterken we onder meer ondernemerschap.

- *Programmalijn 3: Kennis & Onderzoek, dialoog en zichtbaarheid*
Met deze programmalijn wil de provincie bijdragen aan een toekomstbestendig cultuursysteem door kennis, onderzoek, dialoog en zichtbaarheid. Wij stellen samen met onze partners een goede onderzoeksagenda op en houden zo de vinger aan de pols. Wij voeren het gesprek met onze partners hierover en streven naar een bundeling van krachten. En wij zorgen voor betere zichtbaarheid van wat hier gebeurt.

1 Samenvatting uitvoeringsprogramma Cultuur 'Werk in uitvoering'

Communicatie

De provincie gelooft dat de doelen kunnen worden bereikt als iedereen in Brabant haar verantwoordelijkheid neemt. De communicatiestrategie richt zich dan ook op het maken van massa en het vergroten van bestaande netwerken. Concreet: enerzijds meer partijen uit niet-vanzelfsprekende domeinen uitdagen om zich te verbinden met cultuur. En anderzijds bestuurlijk overleg op alle niveaus benutten om de opgave en ieders verantwoordelijkheden te bespreken.

Vervolg

Tegelijk met deze statenmededeling leggen wij u een begrotingswijziging voor. Door het vrijmaken van een deel van de middelen door uw Staten kunnen wij overgaan tot de uitvoering van het uitvoeringsprogramma.

Ook de structurele middelen vanuit de begroting Cultuur worden meer gericht op de beoogde prestaties van het uitvoeringsprogramma Cultuur. Over de technische aanpassingen wordt u via de Burap geïnformeerd.

Evaluatie ex artikel 217a subsidieregeling professionele kunsten 2013-2016

De ondersteuning van de professionele kunsten is een belangrijke pijler van ons uitvoeringsprogramma Cultuur. In de Onderzoeks- en adviesagenda 2015 is de evaluatie van de subsidieregeling opgenomen. Het onderzoeksplan van de evaluatie is op 24 februari 2015 door het College vastgesteld en u ter kennisneming toegezonden. De evaluatie heeft vorig jaar plaats gevonden en de conclusies en aanbevelingen hebben we benut als input voor het concept-uitvoeringsprogramma cultuur dat u in het vierde kwartaal vorig jaar heeft ontvangen. Hierbij ontvangt u het evaluatierapport. In dit kader wordt het onderzoek kort toegelicht door de hoofdconclusies bij de drie hoofdvragen aan u te presenteren.

Doel van de subsidieregeling: de provincie vindt het belangrijk om de bovenlokale culturele infrastructuur voor de podiumkunsten in de provincie Noord-Brabant te stimuleren en een volledige functieketen in de regio te behouden.

De drie hoofdvragen zijn als volgt geformuleerd:

Terugkijken:

1. Wat zijn de ervaringen met de regeling Infrastructuur professionele Kunsten 2013-2016?
2. Worden de doelen bereikt?

Vooruitblik:

3. Wat kan daaruit worden geleerd voor een nieuw Kunstenplan 2017-2020?

De drie hoofdvragen zijn als volgt uitgewerkt:

- **In hoeverre is de regeling effectief geweest** (onder andere wat betreft realisatie doelstellingen, de focus op ketenfuncties en de 4-jarige beleidscyclus)
- **In hoeverre is de regeling efficiënt geweest** (onder andere wat betreft de uitvoering van de regeling; de inzet van de Adviescommissie Kunsten en de

verantwoording van betrokken instellingen)

- **Welke lessen zijn er uit de evaluatie te trekken voor toekomstig provinciaal beleid**

Doel van de subsidieregeling: de provincie vindt het belangrijk om de bovenlokale culturele infrastructuur voor de podiumkunsten in de provincie Noord-Brabant te stimuleren en een volledige functieketen in de regio te behouden.

Hoofdconclusies

1. In hoeverre is de regeling effectief geweest?

Hoofdconclusies:

- Doelen zijn te algemeen geformuleerd en niet goed terug te vinden in de regeling.
- Een van de doelen was ondanks de bezuinigingen toch zorg te dragen voor een zachte landing en een zo breed mogelijke infrastructuur. Mede hiervoor werd de indeling in ketens gehanteerd. Het keten-denken wordt omarmd; de manier waarop de regeling is uitgewerkt (zoals het uitsluitend inschrijven op één functie) leidde echter tot versnippering.
- De regeling is te stringent geformuleerd en erg juridisch ingestoken. Voor het culturele veld zijn de afspraken duidelijk.
- Doordat doelstellingen en criteria niet SMART zijn gedefinieerd, is het lastig instellingen daarop te beoordelen.
- Een cyclus van vier jaar is goed voor de continuïteit. Het is belangrijk om voldoende flexibiliteit te behouden om op de actualiteit in te kunnen spelen en om aan te sluiten bij Rijk/fondsen. Regeling kan eventueel naar 6 jarige cyclus, korter dan vier jaar is niet wenselijk.
- Er zijn een paar instellingen omgevallen, mede door het wegvallen van rijkssubsidie. De meeste festivals/gezelschappen zijn doorgegaan met andere financieringsbronnen en/of een aangepast programma.

2. In hoeverre is de regeling efficiënt geweest?

Hoofdconclusies:

- De Adviescommissie Kunsten heeft haar tweeledige rol goed gepakt: beoordeling aanvragen en advies over de sterke en zwakke punten van de culturele infrastructuur in Brabant na bezuinigingen (DNA advies). Dit laatste advies heeft geleid tot beschikbaarstelling van de zgn. impuls gelden en extra geld voor 6 instellingen die positief advies hadden maar waarvoor plafond was bereikt. Daardoor konden gaten die door de regeling ontstonden worden gedicht.
- Verantwoording afleggen vinden de instellingen logisch. Het veld pleit echter voor afstemming van criteria tussen de verschillende subsidieverstrekkers.
- Omdat provincie heeft gewacht op het rijk met bekend maken van advies, zijn enkele gezelschappen/festivals subsidie misgelopen. Provincie moet keuze durven maken op basis van eigen ambitie en niet op rijk wachten. Er moet beter afgestemd worden. Het is voor instellingen handig als ze provincie achter zich hebben.
- PS hebben een belangrijke rol: door motie is extra geld beschikbaar gekomen. DNA-advies gaf knelpunten en gevolgen voor het veld goed weer. Zijn in dialoog met het veld gegaan. Zijn van mening dat het veld meer (structurele) aandacht voor relatie met de politiek mag hebben.
- Er lag een BrabantBod (gezamenlijke ambitie van provincie, gemeenten en

culturele veld), dat is niet overgenomen door het rijk. Veld is betrokken via C10/ de Kunst van Brabant (vraag wordt gesteld of het een goede afspiegeling is van het veld). Afstemming en communicatie met andere overheden en het veld is belangrijk: kan beter en meer structureel. Provincie moet wel eigen ambitie vasthouden en keuzes maken.

- Plafonds zijn erg juridisch ingestoken. Helpt wel om in de breedte te investeren maar zit flexibiliteit en creativiteit in de weg. Subsidieplafonds worden door het veld als belemmerend ervaren. Daardoor vielen veel aanvragen buiten de boot. Is deels gerepareerd, dat is goed maar niet efficiënt.
- Op het moment van invoering was het instrument een logische keuze. Het is positief dat de provincie Noord-Brabant investeert in cultuur. Er moet een visie komen, waar de doelen en daarna de instrumenten van worden afgeleid.

3. Wat kan daaruit worden geleerd voor een nieuw Kunstenplan 2017-2020?

In het rapport worden de volgende hoofdaanbevelingen gedaan:

- Maak een duidelijk verhaal.
- Durf te kiezen.
- Streef naar samenhang tussen de instrumenten (regeling, impuls gelden, Brabant C Fonds).
- Stem af met andere overheden (rijk en gemeenten). Raad voor Cultuur pleit er voor het initiatief voor cultuurbeleid bij de stedelijke regio's te leggen.

Indien gekozen wordt voor een nieuwe subsidieregeling, zorg dan voor een systematiek met een basissubsidie en een flexibel deel. Alternatief: is via opdrachten aan de (culturele) markt. Zorg daarnaast dat de effecten te monitoren zijn. Indien mogelijk SMART formuleren en aangeven waarop getoetst wordt (zowel kwantitatief als kwalitatief). Criteria moeten eenvoudig, flexibel en op maat. Keten is goed uitgangspunt. Maak gebruik van het piramidemodel. Streef naar meer flexibiliteit (kortlopende, incidentele middelen) en maatwerk. Maak duidelijk wat onder innovatie wordt verstaan en ga daarover in overleg. Stabiliteit zit in de basis, structurele subsidie en in een cyclus van 4 jaar.

Aanbevelingen en verwerking in uitvoeringsprogramma Cultuur

Alles overziend leidt dit tot 5 aanbevelingen voor de nieuwe beleidsperiode 2017-2020. Hieronder geven wij direct aan op welke wijze we dit hebben vertaald in het Uitvoeringsprogramma of dat nog zullen gaan doen in de uitwerking daarvan:

1. Maak een duidelijk verhaal.

De experts vinden het bijzonder, uniek en positief dat de provincie Noord-Brabant investeert in cultuur. Zij missen echter unaniem een visie achter deze regeling en een ambitie voor Brabant. De behoefte aan een breder verhaal over de visie op het gebied van cultuur werd ook door ons gevoeld. Dit heeft in 2014 geleid tot het opstellen van de Cultuuragenda voor Brabant. Deze is vervolgens, met het oog op de periode 2017-2020 geconcretiseerd in het Uitvoeringsprogramma Cultuur. Hiermee is de visie vormgegeven.

2. Durf te kiezen.

De experts zijn duidelijk: de provincie moet een gezicht krijgen en keuzes maken. Het veld ziet voor de provincie de regierol weggelegd. De vrees is dat er nog meer versnippering komt als er geen keuzes worden gemaakt.

- Wij herkennen de vrees van versnippering, maar koesteren de breedte van de Brabantse culturele infrastructuur. Wij willen deze infrastructuur bovendien absoluut verbreden door ook visuele kunsten een plek te geven binnen het professionele kunstenbeleid. Gecombineerd met het beschikbaar stellen van meer middelen in de basis hoeft dit niet te leiden tot meer versnippering.
- Verder spreken we in het uitvoeringsprogramma op voorhand uit dat relevante Brabantse kunstinstellingen recht hebben op een provinciale subsidie, als zij ook meerjarig subsidie ontvangen van het rijk of een van de rijks fondsen (BIS, FPK, Mondriaan, Creatieve Industrie). In de tweede plaats stellen wij middelen beschikbaar voor meerjarige subsidie voor kansrijke initiatieven en Brabantse topspelers voor de toekomst. Dit geldt voor partijen die op dit moment (nog) geen kans hebben op honorering door het rijk. De provincie kiest op deze manier voor behoud van bewezen kwaliteit maar biedt nieuwkomers ook kansen zich verder te ontwikkelen.
- Tenslotte wordt, om versnippering tegen te gaan, in het Uitvoeringsprogramma cultuur gekozen om zoveel mogelijk maatwerk te leveren in afspraken met instellingen, zodat zij hun profiel kunnen versterken in verbinding met de Brabantse samenleving, zonder hun inzet te hoeven versnipperen over een heel scala aan prestatieafspraken.

3. Streef naar samenhang tussen de subsidieregelingen.

De regeling moet vanuit een integrale visie worden ingericht, volgens de experts. Deze visie dient ook uitgangspunt te zijn voor bijvoorbeeld Brabant C en de Impulsgelden.

- We delen de behoefte aan samenhang tussen de regelingen. De huidige regelingen zijn allemaal volgtijdelijk tot stand gekomen. Daarbij zijn ze wel zo goed mogelijk op elkaar afgestemd. Doordat in het concept Uitvoeringsprogramma Cultuur nu een brede visie is neergelegd, wordt ook gekeken naar de gehele instrumentenmix. Dat biedt ruimte de instrumenten en regelingen in samenhang (door) te ontwikkelen.

4. Geef de Adviescommissiekunsten een grotere rol.

Zowel veld als experts waarden de inzet en expertise van de Adviescommissie Kunsten. In het proces van beoordelen van de aanvragen en de daaropvolgende beschikkingen is de Adviescommissie teveel buiten beeld gebleven, ook in de looptijd van de regeling.

- We willen de Adviescommissie inderdaad nadrukkelijker positioneren. Dichter bij het veld, maar ook meer uitvoerend in haar taak. De provinciale Adviescommissie Kunsten gaat binnen de toekomstige regelingen op diverse momenten verschillende taken vervullen. Naast een QuickScan in de voorbereidende fase, betreft dat ook het adviseren over de aanvragen, en het volgen van de voortgang in de jaren daarna door middel van visitatiebezoeken.

5. Stem nog beter af met de andere overheden zoals gemeenten en rijk

- Hierboven hebben we in het kader van de provinciale financiële ondersteuning het belang onderstreept van een goede samenwerking met het Rijk. In de komende beleidsperiode willen we de samenwerking met de gemeenten intensiveren. We gaan dit doen door:
 - Structureren van het overleg met de gemeenten. We hebben regulier overleg met de B5 en we gaan organiseren dat we ook regulier overleg hebben met de

middelgrote gemeenten. Daarnaast zijn we voornemens ook in regionaal verband met de overige gemeenten een overlegstructuur te starten.

- Met 'open ateliers' (zoals tijdens theaterfestival Boulevard in 2015) laagdrempelig en voor iedereen aanspreekbaar aanwezig zijn tijdens culturele evenementen.
- Organiseren van netwerkcontmoetingen (in samenwerking met de uitvoeringsorganisaties) met potentiële nieuwe stakeholders (bv. het bedrijfsleven) en spreken over het nut van cultuur.

Datum

19 april 2016

Documentnummer

GS: 3985593

PS: 3987273

2 Hoofdconclusies evaluatie subsidieregeling professionele kunsten 2013 - 2016

Bijlage

1. Uitvoeringsprogramma Cultuur 2016 - 2020 'Werk in uitvoering'
2. Evaluatie subsidieregeling professionele kunsten 2013 - 2016

Gedeputeerde Staten van Noord Brabant,

de voorzitter,

de secretaris,

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk

mw. ir. A.M. Burger

Opdrachtgever: Bert Boedens, adoedens@brabant.nl,
Cluster Cultuur en Samenleving en Afdeling Cultuur

Opdrachtnemer: Jet Duenk, hduenk@brabant.nl,
Cluster Cultuur en Samenleving en Afdeling Cultuur